

Vaskebjørn (*Procyon lotor*)

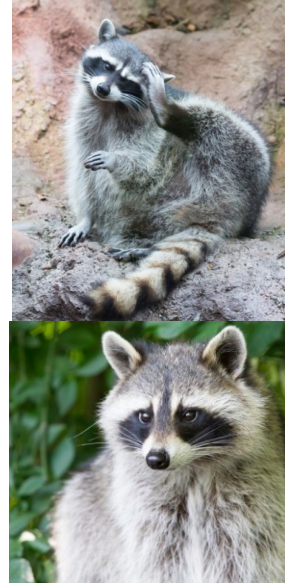
Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Procyon lotor*

Synonymer: *Lotor vulgaris*, *Procyon annulatus*, *Ursus lotor*

Kaldenavn: Vaskebjørn

Beskrivelse: Vaskebjørnen har en sort ansigtsmaske og tværstribet hale, som gør Vaskebjørnen let genkendelig. Den sorte maske strækker sig sædvanligvis fra lidt over øjnene til ud langs kinderne og på snuden. Masken understreges af hvide streger umiddelbart over og under masken. Toppen af næsen og panden er grålig eller rødlig brun. Pelsen på skuldre og ryg er ofte domineret af rødbrune farver, men der findes variationer af farven. Halen har fire til syv sorte ringe og en mørk spids¹. Voksne vaskebjørne vejer mellem 4 - 9 kg, har en kropslængde på 48-70 cm, en hale på 20-26 cm og har 40 tænder. Vaskebjørnen oplagrer fedt i halen, som derfor bliver tyndere henover vinteren².

Vaskebjørn, Fotos: Colourbox

Forvekslingsmuligheder

Vaskebjørnens sort-hvide maske kan resultere i forveksling med grævling (*Meles meles*) og mårhund (*Nyctereutes procyonoides*).

Vaskebjørnen kan dog adskilles fra både grævling og mårhund ved at kigge på halen som hos Vaskebjørn er tværstribet.

Til venstre: Grævling. Til højre: Mårhund, fotos: Colourbox

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Vaskebjørnen strammer fra Mellem- og Nordamerika med en bred distribution fra Panama til Canada og Alaska. Vaskebjørnen blev introduceret til Prins Edward Island, Canada til pelsfarme, men findes nu på hele øen, da flere farmdyr er undsluppet igennem tidens løb.

Vaskebjørnen er blevet introduceret til Øst og Vest Europa samt dele af Japan, og undslupne farm- eller kæledyr har ført til at Vaskebjørnen nu er etableret i 42 af 47 præfekturer i Japan¹.

Mindst 26 forsætlige udslip af Vaskebjørn er rapporteret i det tidligere Sovjetunionen i perioden 1936-1958. I denne periode blev 1.243 Vaskebjørne fra zoologiske haver i Tyskland, Rusland og vilde vaskebjørne fra Aserbajdsjan udsat for at forbedre pelsproduktionen. Den vesteuropæiske bestand af

vaskebjørn stammer primært fra 3 introduktioner: en tilsigtet introduktion i Tyskland i 1934, en utilsigtet introduktion nær Berlin i 1945 og en bevist udsættelse af vaskebjørn i Frankrig 1966¹.

Vaskebjørnen har spredt sig til hele Tyskland, Nederlandene, Luxembourg, Belgien, Nordfrankrig, det nordlige Schweiz, Østrig, Tjekkiet, Ungarn, Polen, Danmark, Belarus, Slovenien, det vestlige Rusland og det tidligere Jugoslavien². I Danmark er Vaskebjørn kun observeret på 7 lokaliteter i perioden 2007-2012, og arten betegnes som relativ sjælden i Danmark⁵. De danske observationer af Vaskebjørn menes at være undslupne fangenskabsdyr. Den tyske bestand af Vaskebjørn kan med tiden sprede sig til Danmark.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	3	3	3	2	2	12	16

Spredningspotentiale: 3 (høj). Spredningspotentialet for Vaskebjørnen vurderes til høj. I løbet af de første 60 år efter introduktionen var populationsstørrelsen af Vaskebjørn i Tyskland og Frankrig stabil. Siden 1980 er den tyske population og udbredelsesområdet blevet større. I løbet af de sidste mange år er antallet af vaskebjørne steget drastisk i byområder i Tyskland og Nordfrankrig, hvor der kan findes op til 100 individer/100 ha³. Vaskebjørne kan spredes op til 33 km, men afstande på 275 km er også blevet konstateret for 2 hanner¹.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj). Levestedets bevaringsværdi for Vaskebjørnen er vurderet til høj. Vaskebjørnen foretrækker vådområder³ og gamle løvtræsskove med hule træer nær vand. Vaskebjørnen er dog i stand til at tilpasse sig mange forskellige områder og trives også i dyrkede områder og byområder⁴.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 3 (høj). Påvirkning af hjemmehørende arter vurderes til høj. I Japan og USA har ændringer i antallet af vaskebjørne haft negative konsekvenser for fugle og padder som følge af prædation⁴. Der er mistanke om en negativ effekt på hjemmehørende arter efter introduktion af vaskebjørn i Vesteuropa som følge af prædation eller interspecifik konkurrence. I Tyskland menes introduktionen af Vaskebjørnen at have en negativ effekt på skovhøns (urfugle eller årfugle), mens introduktionen af Vaskebjørnen til British Columbia, Canada har påvirket populationen af fugle som *Synthliboramphus antiquus* og Canada gæs (*Branta canadensis*)³. Populationer af Vaskebjørn i Tyskland og nabolande forventes i de kommende år at kunne have en effekt på truede arter som flodperlemusling (*Margaritifera margaritifera*) eller hjerpen (*Tetrastes bonasia*)⁴. Vaskebjørnen finder ofte sin føde i vand og menes derfor at kunne være en konkurrent til hjemmehørende mårddyr².

Påvirkning af økosystemer: 3 (høj). Påvirkningen af økosystemer vurderes til høj. Vaskebjørn kan påvirke hjemmehørende populationer af fugle og padder, og eventuelt udkonkurrere hjemmehørende rovdyr.

Økonomiske effekter: 2 (middel). De økonomiske effekter for vaskebjørnen er vurderet til middel. Tyske undersøgelser viser hidtil ingen alvorlige skader, bortset fra sporadisk spisning af afgrøder. I Japan forårsager Vaskebjørnen skader på afgrøder ved at spise majs og vandmeloner, og karper som holdes i damme³. Vaskebjørnen kan bære rabies og parasitter. I USA er omkostninger for rabieskontrol steget med 1.200.000 dollars i 2 amter i New Jersey siden vaskebjørnerabies blev introduceret til området. Antallet af behandlinger, efter kontakt med potentielt rabies inficerede vaskebjørne, steg i staten Connecticut fra 41 i 1990 til 887 i 1994. Den gennemsnitlige udgift til disse behandlinger blev \$ 1500 per person og udgifter i New York steg ligeledes 4000 % efter udbruddet af vaskebjørnsrabies 1989-1993¹. I Chicago blev de økonomiske omkostninger ved vaskebjørnsforårsaget skader i byområder anslået til at være over 1.000.000 dollars i 1999¹.

Helbredseffekter: 2 (middel). Helbredseffekter af Vaskebjørnen for mennesker vurderes til middel. I Nordamerika er Vaskebjørnen en af de vigtigste vektorer for rabies. I Tyskland er tilfælde af rabies konstateret i vaskebjørne. I Nordamerika er Vaskebjørnen bærer af flere patogener (f.eks leptospirose, tularæmi, tuberkulose, listeriosis encephalitis), der kan forårsage sygdom hos mennesker. Vaskebjørn kan desuden bære rundormen *Baylisascaris procyonis*, som kan udgøre en alvorlig sundhedstrussel for mennesker, hvis rundormen spredes gennem indtagelse af uvaskede bær. I Tyskland var 70-80 % af alle undersøgte vaskebjørne positive for denne rundorm, mens kun 3 % af undersøgte vaskebjørne i det vestlige Polen var smittet. De polske vaskebjørne var desuden positive for 6 nematoder: *Ancylostoma* spp, *Baylisascaris procyonis*, *Strongyloides procyonis*, *Placoconus lotoris*, *Capillariidae*, *Spirocerca Lupi* og en enkelt trematode, *Echinostoma* sp.³ Vaskebjørn forventes ikke at opnå så høje tætheder som de hjemmehørende pattedyrarter. Derfor vurderes smitterisikoen ikke større end for disse

Total score = 16

Kilder

¹ CABI Invasive Species Compendium Datasheet report for *Procyon lotor* (raccoon) <http://www.cabi.org/isc/datasheet/67856> (IGN1605)

² Naturstyrelsen Artsleksikon <http://naturstyrelsen.dk/78295> (IGN1606)

³ Bartoszewicz, M. 2011. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Procyon lotor* – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org. (IGN136)

⁴ Branquart, E., D'aes, M., Manet, B., Motte, G., Schockert, V., Stuyck, J. (2007/) Invasive species in Belgium – *Procyon lotor* – Raccoon. <http://ias.biodiversity.be/species/show/29> (IGN1607)

⁵ Danmarks fugle og natur - Vaskebjørn (*Procyon lotor*) (IGN1613)